

נחל בטון – שיקום נחל כיצירת אמנות

שי זכאי

25 בנובמבר, 2021

גיליון סתיו 2021 / כרך 12(3) / נחלי ישראל

בריכה אחונית

Shai Zakai (C)

שי זכאי, מוזת הנחל המשוקם, תחנת מנוחה לציפורים. מתוך פרויקט 'נחל בטון - שיקום נחל כיצירת אמנות'. ריקוד: אווה אלקיים, עיצוב אופנה: אודיאה שגיב
פרויקט 'נחל בטון - שיקום נחל כיצירת אמנות' (1999-2002) היה פרויקט ראשון מסוגו בארץ ומהחלוצים בעולם. שי זכאי יצרה מודל הוליסטי לשיקום נחלים דרך אומנות אקולוגית, בראייה הוליסטית ורב-ממדית. בליבו של הפרויקט טיפול רב-

מערכתית שכלל: רובד פיזי – מחקר ופטרונות לנחל המזוהם, רובד חברתי – עבודה עם הגורמים המזהמים ועם הקהילה שליד הנחל, ורובד אנרגטי – הפיכת סביבה דחוייה ופגועה לבריאה ומזמינה.

זכאי יזמה הקמת צוות רב-תחומי לפעולות ניטור וניקוי, תיעדה בצילום את השתנות הנחל במשך שנתיים, איתרה דרך אלפי תצלומיה את מקורות המפגע, רתמה למיזם את המזהמים – ראשי המחצבה ומפעל הבטון הסמוך, כמו גם אומנים, מדענים וקהילה. עם תום השיקום יצרה מסלול הליכה לציבור ב"נחל בטון" (שהוא מקטע מנחל עציונה, באזור בית שמש), הכולל תחנות ובהן מיצבי אומנות אקולוגית המשחזרים את תהליך השיקום. בשנת 2009 בחר Google Earth בפרויקט כאחד מעשרים הפרויקטים של אומנות אקולוגית המשפיעים ביותר בעולם. בעקבות הצלחת הפרויקט החליט השר להגנת הסביבה דאז (שלום שמחון) להכשיר ולשלב אומנים אקולוגיים במנהלות נחלים, החלטה שלא בוצעה.

תווי יער – הספרייה / שי זכאי

ספר האומנות האקולוגית הראשון בישראל. הספר כולל ספריית עלים וצמחים שנאספו במשך 17 שנים מ-19 מדינות, ומהווים 'קופסה שחורה' של יחסי אדם-טבע. דרך הליכות מצולמות ביער הספר עוסק במשבר האקלים, בכריתת יערות ובחוסר מודעות סביבתית, כל זאת לצד אהבה גדולה לטבע. בכל ספר טמונים עלי שלכת.

לרכישה, במבצע 1+1 לקוראי האתר: 054-2511127

